

הערכת מצב גופני וגורמים עיקריים
לירידה במשקל בסוסים.

ד"ר סיון שחר

אבחון טיפול ומניעה

תוכן ההרצאה

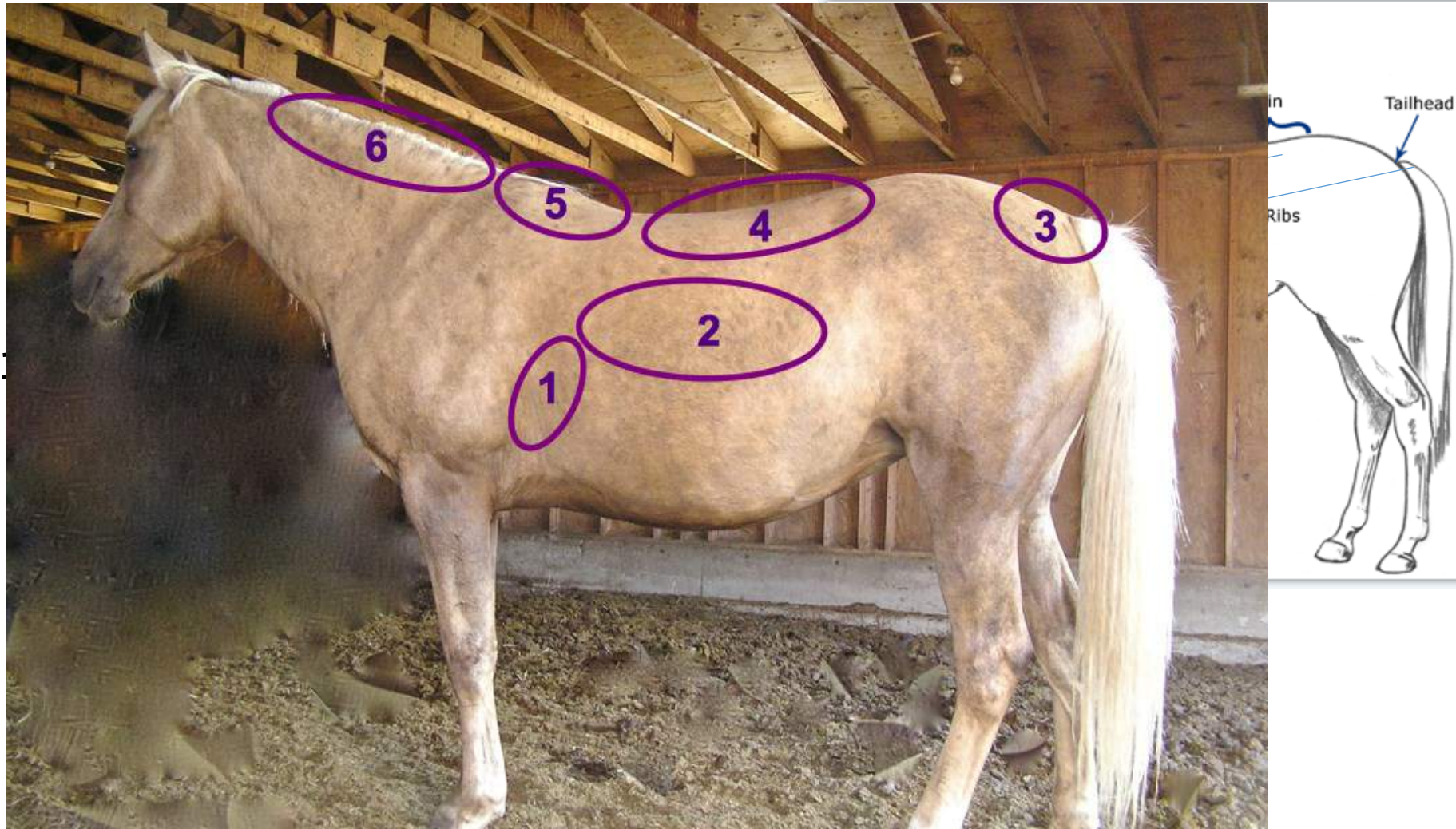
1. לימוד שיטת הניקי (henneke) כאומדן להערכת מצבם הגופני של סוסים.

2. מהם הגורמים לירידה במשקל תוך קישור לסוסי מרעה ועבודת בקר.

שיטת הניקוי להערכת מצבם הגופני של סוסים

Equine Body Condition Scoring

דירוג מ-1-9

1-2-3

רזה

דרגה	מדד תזונתי	צוואר	גב וצלעות	עצמות האגן
1-2	כחוש	מאוד רזה כיסוי עור על עצם	צלעות בולטות מכוסות במעט עור עצמות הגב מכוסות בעור ובולטות	עצמות אגן בולטות בבירור, חוסר בשרירי האגן. רק עור מכסה את העצמות

4-5-6

3-4	רזה	רזה	צלעות בולטות, עצמות הגב בולטות	עצמות אגן בולטות, אגן עם שכבת שריר דקה מאוד.

מעט רזה

תקין

מלא

5-6	תקין	תקין	שכבה דקה של שריר. שומן. עור על העצמות	עצמות האגן מכוסות בשכבת שריר/שומן

7-8-9

שכבה של שריר ושומן סביב האגן	שכבת שומן על העצמות במישוש עמוק ניתן להרגיש את הצלעות, ועצמות הגב	רחב ומלא	מלא	6-7
כיסוי מלא של עצמות האגן, אגן, לעיתים בבסיס הזנב ניתן לראות הצטברות שומן	לא ניתן להרגיש במישוש את הצלעות שכבת שומן עבה מכסה את הצלעות ועצמות הגב. חריץ לאורך כל הגב ושומן משני הצדדים	רחב ומלא לעיתים שכבת שומן נופלת בחלק עליון	שמן	8-9

מאוד מלא

שמן

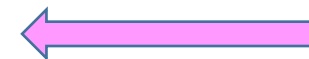

שמן מאוד

6-7

סוסות הרבעה ופוריות

5 < ? > 7

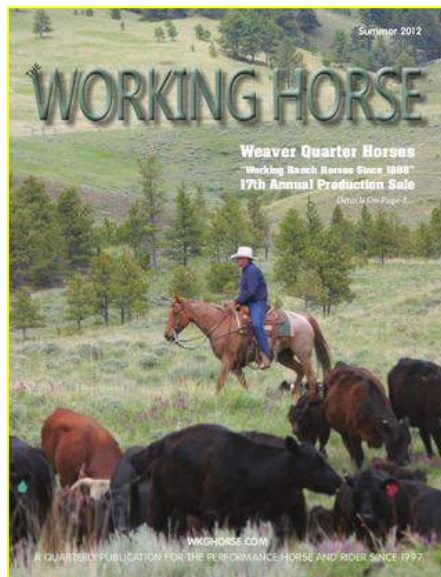

6-7

סוס מרביע

3 < ? > 8

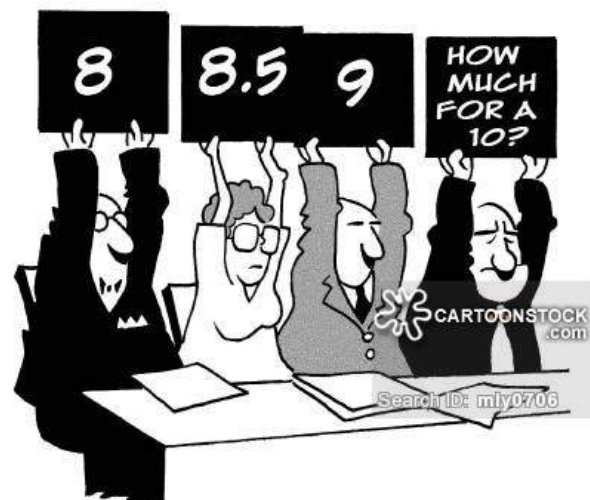
סוסי עבודה

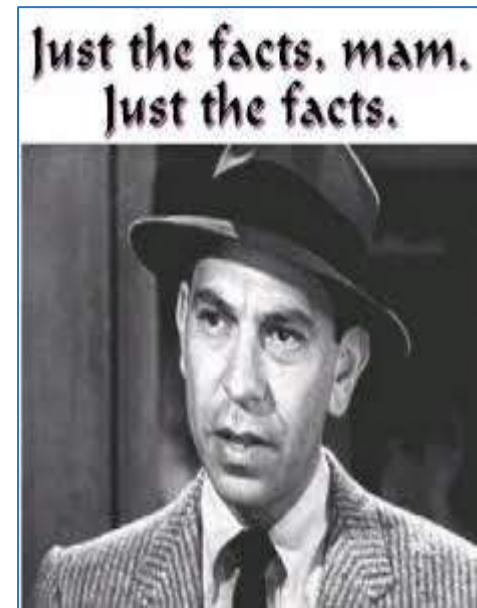

6-7

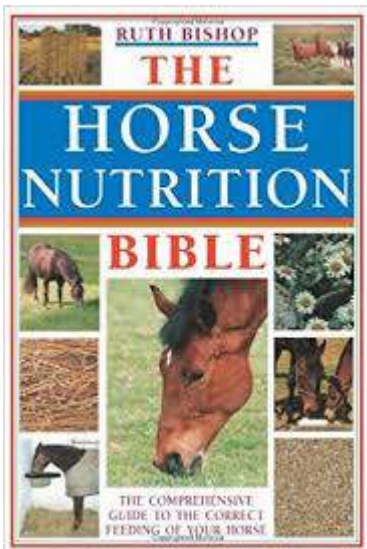
סוסים במרעה חורף

הנחת יסוד – מעבר לקיום, סוסים מאכילים עברה תנועה.
סוס בטבע   סוס בשבי

המנה מורכבת מחציר
ומזון מרוכז
(תערובת, שעורה, תירס
וכו') המזון הגס (החציר)
מכיל עד 10% מים
אוכל רק 2 ארוחות ביום.

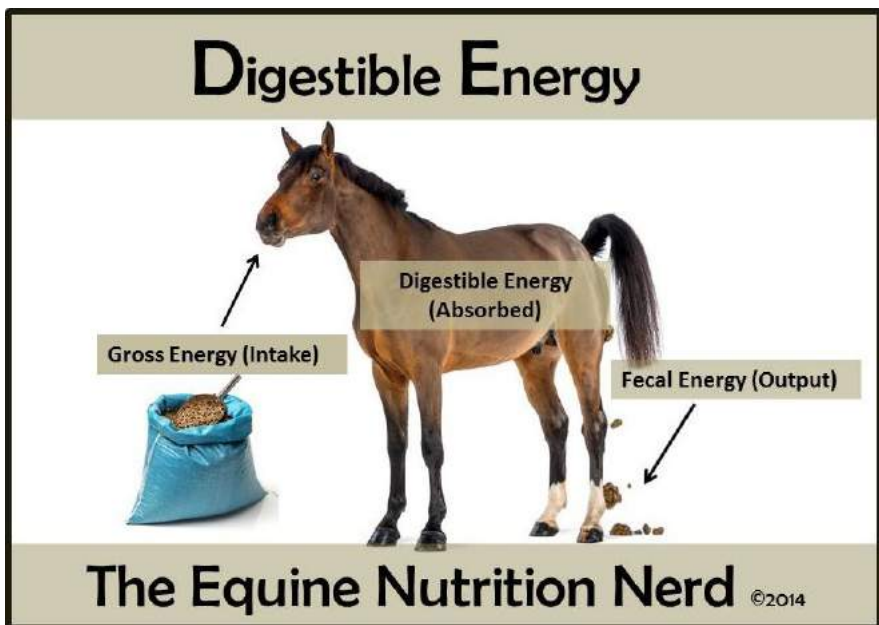
עומד מעל 20 שעות ביום.
פעילות גופנית משתנה

המנה מורכבת מ 100%
עשב -מזון גס- (המכיל
60% מים)

אוכל כל היום

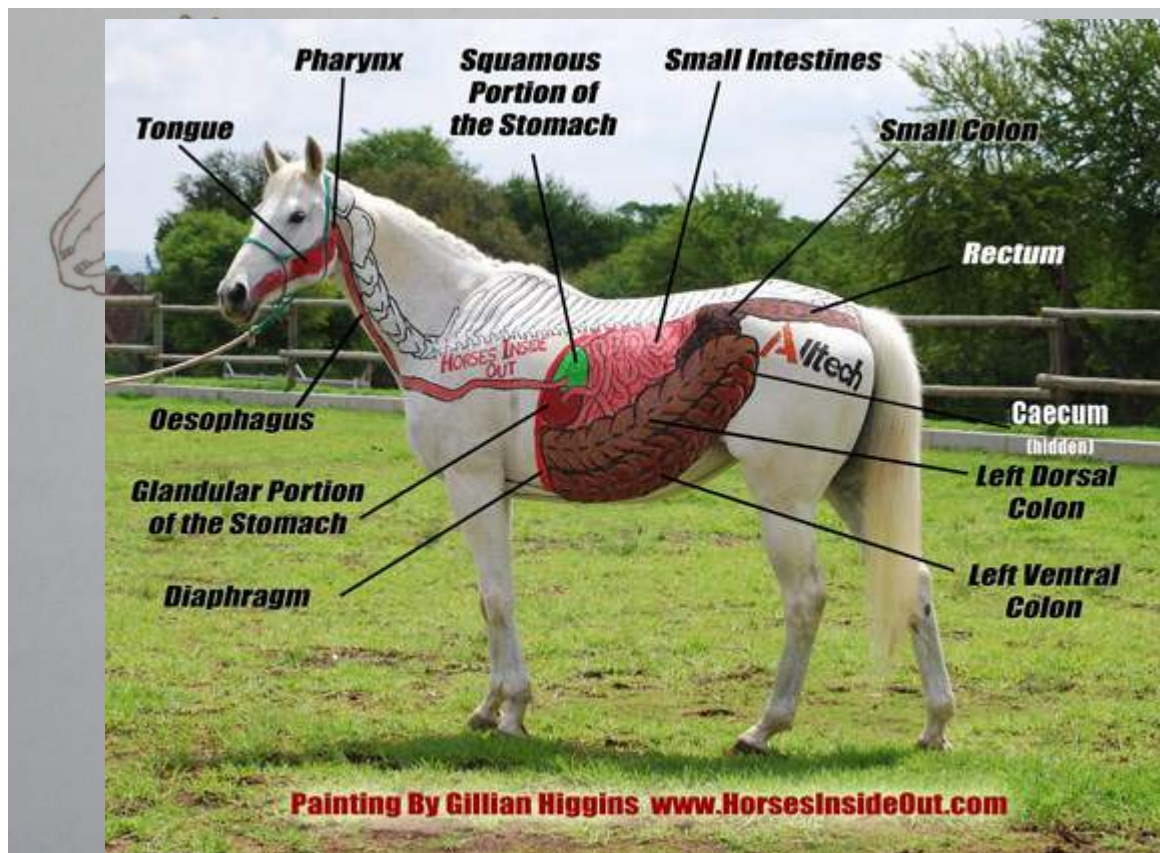
במרעה תנועת הגוף
מתמדת

גורמים המשפיעים על צריכה אנרגטית

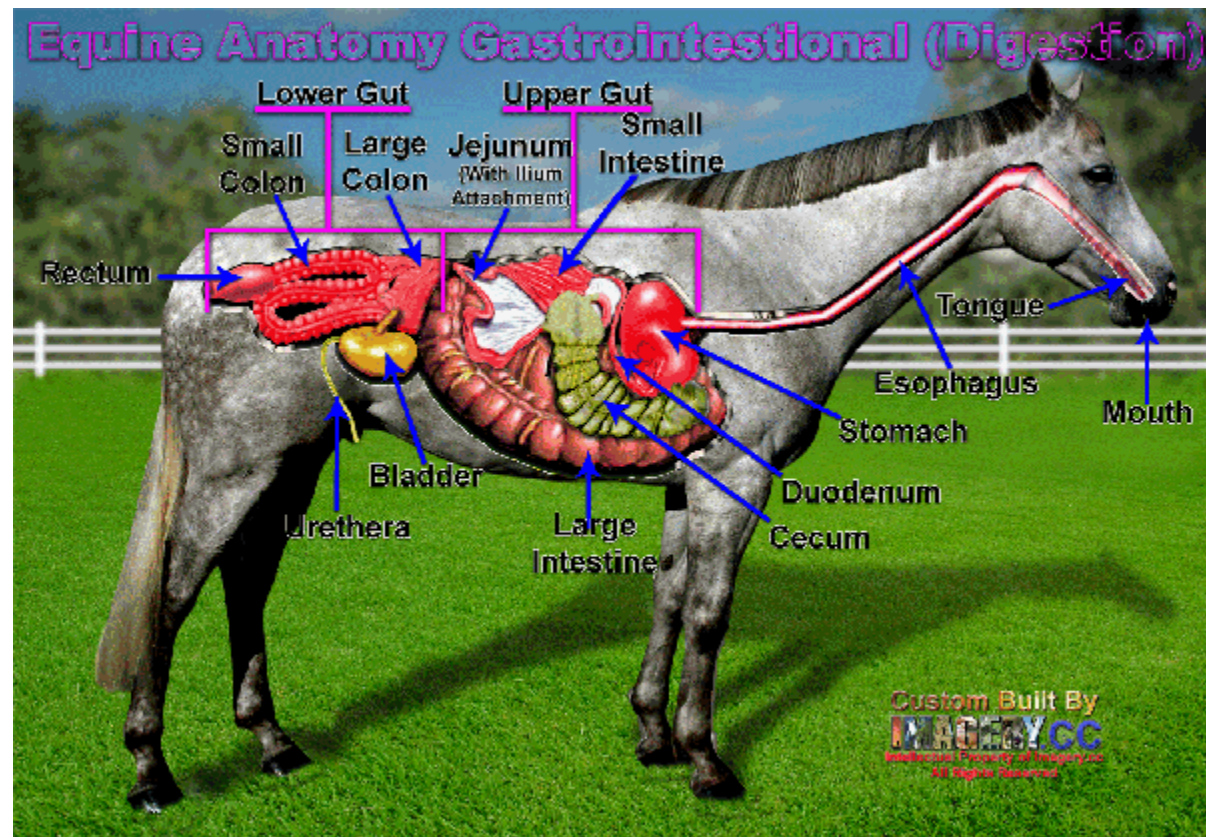

גורמים גופניים	גורמים חיצוניים
שלב התפתחותי – סייח צעיר, סוס בוגר, סוס זקן מין – זכר מרביע, סוס מסורס, סוסה היריון והנקה מחלה אופיו של הסוס	אקלים פעילות גופנית תנאי מחייה – לבד/בקבוצה

מערכת העיכול צד שמאל

מערכת העיכול צד ימין

משקל הסוס =
אורך הסוס בס"מ - מנקודת הכתף עד האגן
כפול
היקף גוף הסוס בס"מ² - באזור חגורת הבטן
לחלק ל 11900

6 מרכיבים למזון הסוס

1.מים.

2.שומנים.

3.פחמימות.

4.חלבונים.

5.ויטמינים.

6.מינרלים.

סוס ישרוד בלי מים 5 ימים ובלי מזון, 25 יום.

•מים נקיים

•מים פושרים.

•מלח, אלקטרוליטיים וחלבון יתר- צריכת מים עולה.

•מחסור במים- התייבשות, קוליק ומוות.

צריכת מים תלויה בגורמים הבאים: משקל, פעילות, מצב מטבולי, סביבה, ודיאטה.

Horses should have access to clean, fresh water at all times.

A mature horse drinks on average 5-10 gallons a day. This will vary with the activity and temperature of the environment.

For example:
Summer-more
Winter-less

כללי הזהב בהזנה

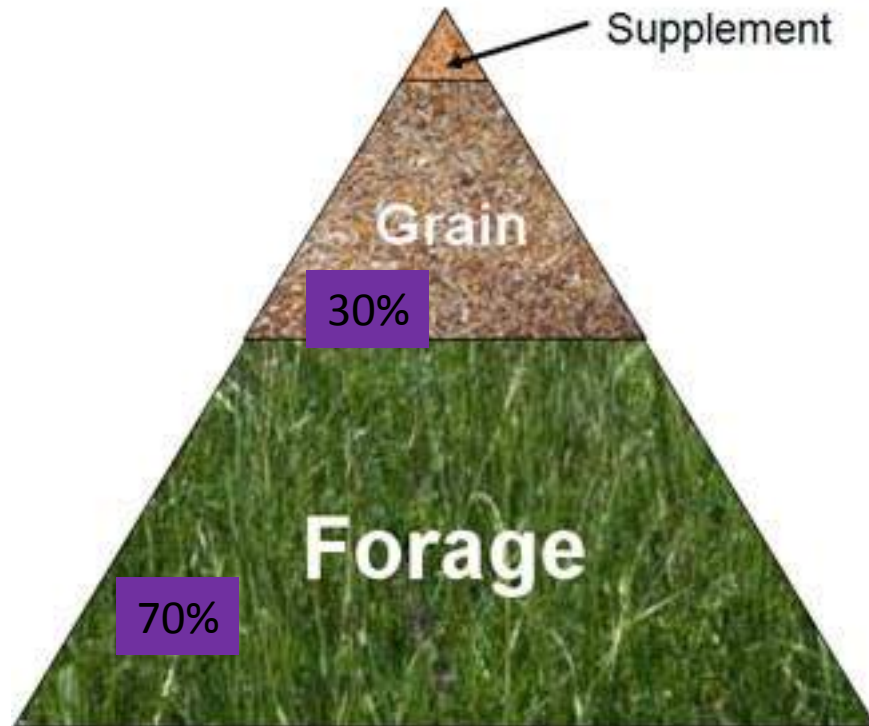
סוס בוגר צריך לאכול ביום כמות השווה ל-2.5-5% ממשקלו.

כמות זאת תכיל בדרך כלל מזון גס ומזון מרוכז.
חלוקה נכונה ביחס בין מזון גס למרוכז חשובה. 30%\70%.

סוס שלא "עובד" – יכול לאכול חציר איכותי בלבד.

סייחים, סוסות בסוף הריון, מניקות וסוסים באימונים- תוספת אנרגיה

חלוקת המזון לאורך היום מומלצת.

Feed Pyramid for Equine

חציר- המזון הגס

צבע, ריח

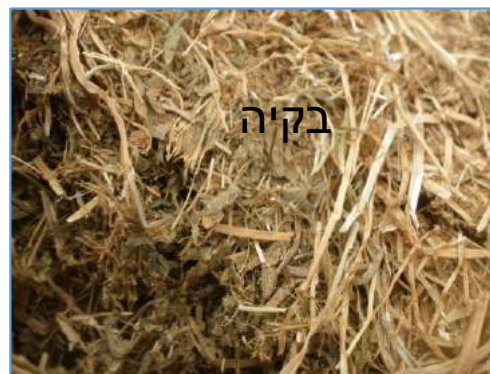
עלים
וגבעולים

אחסון

הרכב,
רכות

איכות

מזונות גסים - חציר שיבולת שועל
חציר תלתן
חציר בקיה
חציר אספסת

**Excuse me,
I need to
Concentrate.**

What you need to
know about
Concentrates
in your horse's diet

© Happy Horse Healthy Planet

מזון מרוכז

מזונות מרוכזים – שיבולת שועל
שעורה
תירס

חלבון גבוה- סויה (54%)
פשתה (38%)

סויה

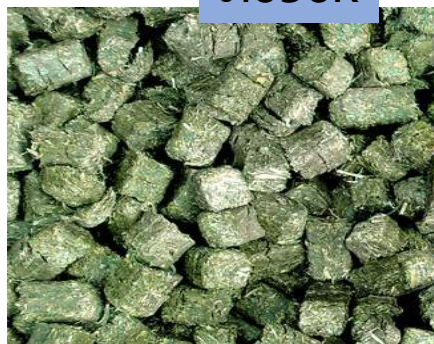
תירס

סובין

אספסת

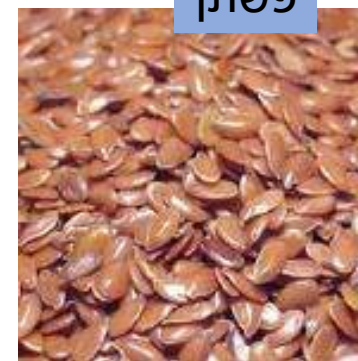
תערובת סוסים

שעורה

פשתן

WHERE HORSES
SOCIALIZE ON
THE INTERNET

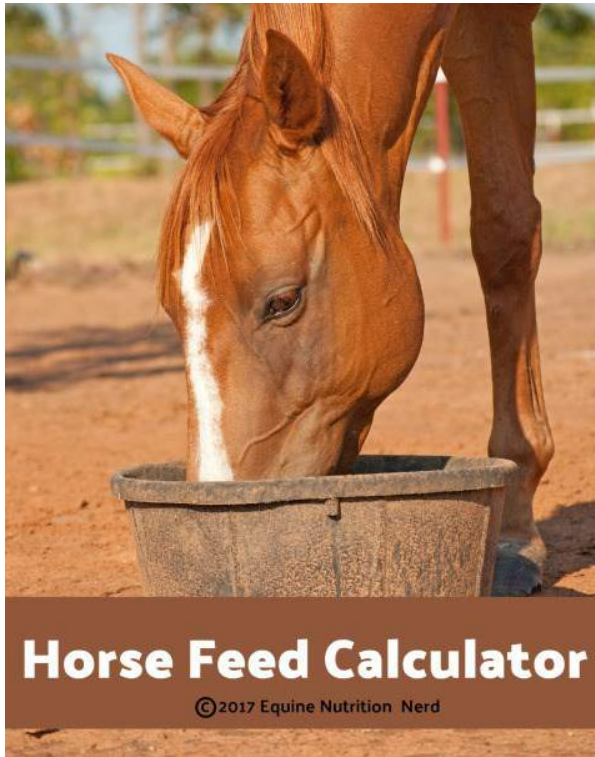

PISTON

דרישה אנרגטית	ממוצע אוכל ב% ממשקל הגוף ליום	יחס באחוזים בין מזון גס/ למרוכז
סוס במנוחה	2.5%	(10/90)
סוס בעבודה קלה	2.5%	(20/80)
סוס בעבודה בינונית	2.5%	(30/70)
סוסה בהריון	2.5%	(30/70)
סוסה מניקה	3.0%	(40/60)
סוס בעבודה מאומצת	3.25%	(40/60)
סייח בגדילה	3.0%	(40/60)

איך נרכיב מנה

- מהם הצרכים של הסוס – משקלו, מצבו הגופני וכו'.
- אנחנו ניקח לדוגמא סוס בקר מסורס שרכוב 3-4 פעמים בשבוע.
- 500 ק"ג – יאכל 2.5% ממשקל גופו, 12.5 ק"ג מזון.
- מזון גס (חציר) 70% 8-10 ק"ג
- מזון מרוכז 30% בערך 4-2.5 ק"ג

סוסת מרעה רמה"ג 2014

סיכום....

1. האכילו מעט ולעתים קרובות לעולם אל תשאירו את הסוס ללא אוכל יותר משמונה שעות ברציפות.
2. אם אתם מבצעים שינויים בתזונת הסוס, עשו זאת בהדרגה.
3. חשבו תמיד כמות מקסימלית של מזון גס וכמות מינימלית של מזון מרוכז.
4. זכרו, עליכם להרכיב לכל סוס מנה על פי צרכיו הייחודיים.
5. אל תאכילו את הסוס קרוב מדי לפעילות גופנית: הקפידו להאכיל את הסוס שעתיים-שלוש לפני ואחרי פעילות גופנית.
6. תמיד השתמשו באוכל איכותי ואחסנו אותו כראוי.
- 7.מים חופשי.